

TM 900 S aerosoli

Päiväys: 2011-10-11

Edellinen päiväys: 2008-01-07

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT

- 1.1 Tuotetunniste**
- 1.1.1 Kauppanimi**
TM 900 S aerosoli
- 1.1.2 Tunnuskoodi**
150-4600A4
- 1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**
- 1.2.1 Käyttötarkoitus**
Kupari anti-seize
- 1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**
- 1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**
ORAPI NORDIC OY AB
- Katuosoite** Salpakuja 6
Postinumero ja -toimipaikka 01200 VANTAA
Puhelin 09 894 6430
Telefax 09 8946 4322
Y-tunnus FI17546595
Sähköposti sales@orapinordic.net
- 1.4 Häät puhelinnumero**
- 1.4.1 Numero, nimi ja osoite**
09 471 977 (suora 24 h) tai 09 4711 (keskus).
Myrkytystietokeskus, Tukholmankatu 17, PL 790, 00029 HUS

2. VAARAN YKSILÖINTI

- 2.1 Aineen tai seoksen luokitus**
67/548/EEC - 1999/45/EC
F+, N, Xi; R12-38-51/53-67
- 2.2 Merkinnät**
Painepakkaus. Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli 50 °C lämpötilassa. Ei saa puhkaista tai polttaa tyhjänäkään. Ei saa suihkuttaa avotuleen tai hehkuvaan aineeseen.
67/548/EEC - 1999/45/EC
F+	Erittäin helposti syttyvä	
N	Ympäristölle vaarallinen	
Xi	Ärsyttävä	
- R-lausekkeet**
R12	Erittäin helposti syttyvää.	
R38	Ärsyttää ihoa.	
R51/53	Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.	
- S-lausekkeet**
R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.	
S23	Vältettävä höyryn, aerosolin hengittämistä.	
S61	Vältettävä päästämistä ympäristöön. Lue erityisohjeet/käyttöturvallisuustiedote.	
S60	Tämä aine ja sen pakkaus on käsiteltävä ongelmajätteenä.	
S2	Säilytettävä lasten ulottumattomissa.	
S16	Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty.	
- 2.3 Muut vaarat**
Ei tiedossa muita vaaroja.

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA

- 3.2 Seokset**

TM 900 S aerosoli

Päiväys: 2011-10-11

Edellinen päiväys: 2008-01-07

Vaaraa aiheuttavat aineosat

CAS- ja rek.nro	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
107-83-5	Heksaani, isomeerien seos (joka sisältää vähemmän kuin 5 % n-heksaania (203-777-6))	50-100 %	Xn, N; F; R11-38-51/53-65-67
124-38-9	Hiilidioksidi	4-6 %	Ks. HTP-arvot

3.3 Muut tiedot

Tässä kohdassa mainittujen R-lausekkeiden ja H-vaaralausekkeiden täydelliset tekstit ovat kohdassa 16.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Yleisohjeet: Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin. Tajuttomalle henkilölle ei saa koskaan antaa mitään suun kautta.

4.1.2 Hengitys

Potilas on siirrettävä raittiiseen ilmaan ja pidettävä levossa asennossa, jossa on helppo hengittää. Otettava yhteys lääkäriin mikäli oireet jatkuvat.

4.1.3 Iho

Iho pestään perusteellisesti saippualla ja vedellä tai käytetään hyväksytyä ihonpuhdistusainetta. Poistettava likaantunut vaatetus. Jos esiintyy ärsytystä tai ärsytys jatkuu, otettava yhteyttä lääkäriin.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huuhdeltava varovasti vedellä. Poistettava mahdolliset piilolasit, mikäli mahdollista. Jatketaan huuhtelemista runsaalla haalealla vedellä myös silmäluomien alta vähintään 15 minuutin ajan. Mikäli ilmenee oireita tai kaikissa epäilyttävissä tapauksissa otettava yhteys lääkäriin.

4.1.5 Nieleminen

Suu huuhdellaan vedellä. EI saa oksennuttaa. Annetaan pieniä määriä vettä juotavaksi. Otettava yhteys lääkäriin.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Suuret höyrypitoisuudet saattavat ärsyttää silmiä ja hengityselimiä ja niillä voi olla huumaavia vaikutuksia. Pitkäaikainen tai toistuva kosketus saattaa kuivattaa ihoa ja aiheuttaa ärsytystä.

4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Tietoa ei ole käytettävissä.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Vaaho, jauhe, hiilidioksidi (CO₂).

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Suuritehoinen paloruisku.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Astia saattaa räjähtää kuumennettaessa. Höyryt saattavat muodostaa räjähtävän seoksen ilman kanssa.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Tulipalossa käytettävä paineilmalaitetta.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Tuuletettava alue. Asiattomien pääsy estettävä. Vältettävä höyryjen/sumun hengittämistä. Vältettävä kosketusta ihoon, silmiin ja vaatteisiin. Poistettava kaikki sytytyslähteet, mikäli se on turvallista. Tupakointi kielletty.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Jätettä ei saa päästää viemäriin.

TM 900 S aerosoli

Päiväys: 2011-10-11

Edellinen päiväys: 2008-01-07

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Imeytetään inerttiin huokoiseen aineeseen. Kerätään ja siirretään asianmukaisesti etiketöityihin astioihin. Puhdistettava pesuaineella. Vältettävä liuottimia.

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

Katso kohdissa 7 ja 8 lueteltuja suojatoimenpiteitä.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdesta. Vältettävä höyryjen/sumun hengittämistä. Höyryt ovat ilmaa raskaampia ja leviävät pitkin lattiaa. Vältettävä syttyvien ja räjähtävien höyrypitoisuuksien muodostumista ilmassa sekä HTP-arvojen ylittämistä. Vältettävä kosketusta ihoon, silmiin ja vaatteisiin. Ei saa suihkuttaa avotuleen tai hehkuvaan aineeseen. Eristettävä sytytysläheteistä - Tupakointi kielletty. Säilytettävä lasten ulottumattomissa.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Säilytettävä kuivassa paikassa. Astian tulee olla suljettuna, kun tuotetta ei käytetä. Suojattava jäätymiseltä, kuumuudelta ja auringonpaisteelta. Säilytettävä lasten ulottumattomissa.

7.3 Erityinen loppukäyttö

Voiteluaine.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Valvontaa koskevat muuttujat****8.1.1 HTP-arvot**

	Heksaanit, paitsi n-heksaani	500 ppm (8 h)	630 ppm (15 min)
	124-38-9	1800 mg/m ³ (8 h)	2300 mg/m ³ (15 min)
	Hiilidioksidi	5000 ppm (8 h)	9100 mg/m ³ (8 h)

8.1.2 Muut raja-arvot ja altistumisen seurantamenetelmät

SFS-EN 689: "Työpaikan ilma. Ohje hengitysteitse tapahtuvan kemiallisille tekijöille altistumisen arvioimiseksi raja-arvojen avulla sekä ohje mittausstrategiaksi" HTP-arvot 2009.

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdesta. Mikäli suinkin mahdollista, on tämä saavutettava paikallisella imulla tai hyvällä yleisellä tuuletuksella. Vältettävä pitkäaikaista tai toistuvaa kosketusta ihon kanssa. Pestävä kädet käsittelyn jälkeen. Käytä vain puhtaita ja huollettuja suojaimia. Säilytä suojaimet puhtaassa paikassa.

8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**8.2.2.1 Hengityksensuojaus**

Normaalisti mitään henkilökohtaista hengityssuojausvarustusta ei tarvita. Höyryn/sumun konsentraation ollessa HTP-arvojen yläpuolella on käytettävä tähän tarkoitukseen hyväksyttyä hengityksensuojainta (esim. EN140 mukainen puolinaamari yhdistelmäsuodattimella). Suositeltu suodatintyyppi: AX/P2 (EN371). Höyry vähentää hengitettävissä olevan hapen määrää.

8.2.2.2 Käsiensuojaus

Suosittelaa standardin EN374 mukaisten muovi- tai kumikäsineiden käyttöä: nitrilikumi, neopreeni.

8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus

Mikäli todennäköisesti esiintyy roiskeita, käytä sivusuojilla varustettuja, EN166 mukaisia suojalaseja.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot****9.1.1 Olomuoto**

Kuparinvärinen neste, joka muuttuu viskoosiksi liuottimen haihduttua.

9.1.4 pH ei määritettävissä

9.1.6 Kiehumispiste ja kiehumisalue 55°C

9.1.11 Höyrynpaine alle 110 kPa (1,10 bar)

TM 900 S aerosoli

Päiväys: 2011-10-11

Edellinen päiväys: 2008-01-07

9.1.13	Suhteellinen tiheys	0,735 (20°C)
9.1.14	Liukoisuus (liukoisuudet)	
9.1.14.1	Vesiliukoisuus	liukenematon
9.1.16	Itsesyttymislämpötila	> 200 °C
9.2	Muut tiedot	Ei määritetty .

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

- 10.1 Reaktiivisuus**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
Stabiili normaaleissa olosuhteissa.
- 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**
Höyryt saattavat muodostaa räjähtävän seoksen ilman kanssa.
- 10.4 Vältettävät olosuhteet**
Kuumuus, liekit ja kipinät.
- 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**
Hapettavat aineet.
- 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Hiilidioksidi (CO₂), hiilimonoksidi (CO), typen oksidit (NO_x), paksu musta savu.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
- 11.1.1 Välitön myrkyllisyys**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty.
- 11.1.2 Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys**
Roiskeet silmiin voivat aiheuttaa ärsytystä ja parantuvia vaurioita. Ärsyttää ihoa.
- 11.1.3 Herkistyminen**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty.
- 11.1.4 Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty.
- 11.1.5 Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen**
Altistuminen HTP-arvoa korkeammille liuotinhöyryjen pitoisuuksille saattaa aiheuttaa haittaa terveydelle, kuten esim. limakalvon ja hengityselinten ärsytystä sekä vahingoittaa munuaisia, maksaa ja keskushermostoa. Oireita ja merkkejä ovat mm. päänsärky, huimaus, väsymys, lihasteikkous, uneliaisuus ja äärimmäisissä tapauksissa tajuttomuus.
- 11.1.6 Elinkohtainen myrkyllisyys - toistuva altistuminen**
Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty.
- 11.1.7 Aspiraatiovaara**
Ei koske aerosolituotteita.
- 11.1.8 Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot**
Pitkäaikainen tai toistuva kosketus tuotteen kanssa saattaa aiheuttaa ihon luontaisen rasvan poistumista, mikä johtaa epäallergiseen ihottumaan ja imeytymiseen ihon kautta.

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.1 Myrkyllisyys**
- 12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**
Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

TM 900 S aerosoli

Päiväys: 2011-10-11

Edellinen päiväys: 2008-01-07

- 12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**
12.2.1 Biologinen hajoavuus
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.3 Biokertyvyys**
Biokertyminen mahdollista.
- 12.4 Liikkuvuus maaperässä**
Tuote on liukenematon ja kelluu veden pinnalla. Liuotin haihtuu.
- 12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 12.6 Muut haitalliset vaikutukset**
Tietoa ei ole käytettävissä.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

- 13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**
Kokonaan tyhjenneet astiat, joissa ei ole pisaroita tai muita jäännöksiä, voidaan käsitellä teollisuusjätteenä ja mahdollisesti kierrättää.
- 13.2 Jätteet jäännöksistä/käyttämättömistä tuotteista**
Hävitettyjä ongelmajätteenä paikallisten ja kansallisten säädösten mukaisesti. Jätekoodiehdotus: 160508 - käytöstä poistetut orgaaniset kemikaalit, jotka koostuvat vaarallisista aineista tai sisältävät niitä.

14. KULJETUSTIEDOT

- 14.1 YK-numero** 1950
- 14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi** AEROSOLIT
- 14.3 Kuljetuksen vaaraluokka** 2,5F
- 14.4 Pakkausryhmä**
- 14.5 Ympäristövaarat**
Ympäristölle vaarallinen.
- 14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle**
Tietoa ei ole käytettävissä.
- 14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti**
Ei kuljeteta irtolastina.
- 14.8 IMDG ja muut tiedot**
UN 1950 AEROSOLS, 2.1, Marine Pollutant, LTD QTY

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

Tuote on luokiteltu ja merkitty EU-direktiivin 1999/45/EY mukaisesti. Tämä tuote on luokiteltu ja merkitty direktiivin 67/548/ETY liitteen I ja sen muutoksien mukaisesti.

- 15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**
Aerosolit 2008/47/EY.
- 15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi**
Tietoa ei ole käytettävissä.

16. MUUT TIEDOT

- 16.1 Muutokset edelliseen versioon**
Käyttöturvallisuustiedotteen kohtia päivitetty 11.10.2011 PP. Tämä tiedote sisältää muutoksia edelliseen versioon kohdassa (kohdissa): 1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16.

TM 900 S aerosoli

Päiväys: 2011-10-11

Edellinen päiväys: 2008-01-07

16.2 Lyhenteiden selitykset

ADR: European agreement concerning the international carriage of dangerous goods by Road.

IMDG: International Maritime Dangerous Goods.

IATA: International Air Transport Association.

ICAO: International Civil Aviation Organisation

RID: Regulations concerning the International carriage of Dangerous goods by rail.

HTP: Haitallisiksi tunnetut pitoisuudet.

PBT: Persistent, Bioaccumulative and Toxic.

vPvB: Very Persistent and Very Bioaccumulative.

16.3 Tietolähteet

Valmistajan toimittamat tiedot ja käyttöturvallisuustiedote 01.06.2010.

16.5 Luettelo tiedotteessa mainituista R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista

R11 Helposti syttyvää.

R12 Erittäin helposti syttyvää.

R38 Ärsyttää ihoa.

R51/53 Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

R65 Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.

R67 Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

16.7 Käyttörajoitukset

Vain ammattikäyttöön.

16.8 Lisätiedot

Tässä käyttöturvallisuustiedotteessa on esitetty vain turvallisuustietoja eikä se korvaa mahdollisia tuotetietoja tai tuoteselostetta.